ÇİN'İN PARADOKSAL POLİTİKALARININ MEDYA SÖYLEMLERİYLE İNŞASI

THE CONSTRUCTION OF CHINA'S PARADOXICAL POLICIES THROUGH MEDIA DISCOURSE

Zeynep AYER ÖZTOK

104

Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
Yıl: 2026, Sayfa: 1-20.

Makale Türü: Araştırma Makalesi

DOI: 10.35379/cusosbil.1647873

Geliş Received: **27.02.2025**
Kabul Accepted: **23.03.2026**

ÇİN'İN PARADOKSAL POLİTİKALARININ MEDYA SÖYLEMLERİYLE İNŞASI

THE CONSTRUCTION OF CHINA'S PARADOXICAL POLICIES THROUGH MEDIA DISCOURSE

Zeynep AYER ÖZTOK [1]

Anahtar Kelimeler:
Çin Halk Cumhuriyeti,
Tematik İçerik Analizi,
İnşacılık,
Hegemonya,
Bir Kuşak Bir Yol Girişimi.

Keywords:
People's Republic of China,
Thematic Content Analysis,
Constructivism,
Hegemony,
One Belt One Road Initiative.

ÖZ

21. yüzyılda küresel güçlerin söylem stratejileri, uluslararası ilişkilerde daha belirleyici bir rol oynamaktadır. Bu bağlamda Çin Halk Cumhuriyeti'nin iç politikada denetim ve istikrar vurgusuna dayanan yaklaşımı ile dış politikada iş birliği, karşılıklı kalkınma ve küresel liderlik söylemini öne çıkaran stratejisi, medya temsilleri açısından dikkat çekici bir ikili yapı sunmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Çin'in iç ve dış politika yönelimlerinin medya söylemleri aracılığıyla nasıl inşa edildiğini ve hangi meşrulaştırma stratejileriyle sunulduğunu analiz etmektir. Araştırma kapsamında 1 Ocak 2023 – 31 Aralık 2024 tarihleri arasında People's Daily ve CGTN kaynaklarından basit rastgele örnekleme yöntemiyle seçilen toplam 100 haber nitel içerik analizine tabi tutulmuştur. Analiz sürecinde aktör temsilleri, kavramsal çerçeveler ve meşrulaştırma stratejileri incelenmiştir. Bulgular, Çin medyasının iç politikada toplumsal kontrol, ulusal birlik ve istikrar söylemini; dış politikada ise barışçıl kalkınma, küresel sorumluluk ve iş birliği vurgusunu öne çıkardığını göstermektedir. Bu iki yönlü söylemin, farklı hedef kitlelere hitap eden ancak bütüncül bir hegemonik çerçeve içinde işleyen bir iletişim stratejisi oluşturduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma, Çin'in medya aracılığıyla iç ve dış politika anlatılarını eş zamanlı olarak nasıl kurguladığını ortaya koyarak literatüre katkı sunmaktadır.

ABSTRACT

In the 21st century, the discursive strategies of global powers have become increa-singly influential in shaping international relations. In this context, the People's Republic of China presents a notable dual structure in its media representations: an emphasis on control and stability in domestic politics, alongside a foreign policy discourse centered on cooperation, mutual development, and global leadership. This study aims to analyze how China's domestic and foreign policy orientations are constructed and legitimized through media discourse. The research examines 100 news articles selected through simple random sampling from People's Daily and CGTN published between January 1, 2023 and December 31, 2024. The data were analyzed using thematic content analysis, focusing on actor representations, conceptual framing, and legitimation strategies. The findings reveal that Chinese media discourse emphasizes social control, national unity, and stability in domestic political narratives, while foregrounding peaceful development, global responsibility, and international cooperation in foreign policy representations. It is concluded that this dual discourse constitutes a communication strategy that addresses different audiences while operating within a coherent and overarching hegemonic framework. By revealing how China simultane-ously constructs domestic and foreign policy narratives through media, the study contributes to the literature on media discourse and international communication.

[1] Arş. Gör., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, İletişim Fakültesi, zeynepayer@comu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-4107-0171

Alıntılamak için/Cite as:
Ayer Öztok Z. (2026). Çin'in Paradoksal Politikalarının Medya Söylemleriyle İnşası, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, s. 1-20

GİRİŞ

21. yüzyılda medya yalnızca bilgi aktarım aracı olmaktan çıkarak, siyasi aktörlerin meşruiyet inşa süreçlerinde belirleyici bir rol üstlenmeye başlamıştır. Özellikle otoriter yönetim biçimlerinde medya, devletin ideolojik yönelimlerini yeniden üretme, toplumsal denetimi sağlama ve uluslararası kamuoyuna stratejik mesajlar iletme açısından kritik bir aygıt hâline gelmiştir. Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC), bu dönüşümün en görünür örneklerinden biri olarak, medya alanını hem iç hem de dış politikada bir söylem aracı olarak kullanmaktadır. ÇHC'nin medya organları aracılığıyla yürüttüğü iletişim stratejileri, söylem analizine dayalı araştırmalar açısından zengin bir alan sunmaktadır.

Son dönemde yapılan çalışmalar, Çin'in medya politikalarının yalnızca içerik üretimiyle sınırlı kalmadığını, aynı zamanda ideolojik yönlendirme ve uluslararası imaj inşası gibi çok katmanlı işlevleri içerdiğini ortaya koymaktadır. Örneğin, Wagle (2025), Çin'in yıllık "Two Sessions" etkinliği sırasında kullandığı medya söylemlerinin, bölgesel iş birliği vurgusuyla nasıl çerçevelendiğini analiz etmiştir. Yang ve Yang (2025) ise "Kurt Savaşçısı Diplomasisi" kapsamında, Çinli gazetecilerin agresif söylem pratiklerini incelemiş ve diplomatik alandaki medya temsillerine ışık tutmuştur. Zhang (2015), Marksist kitle anlayışı çerçevesinde Çin'in yerel yönetişim söylemlerini medya üzerinden nasıl yeniden yapılandırdığını ortaya koymuştur.

Benzer biçimde, Türkiye merkezli araştırmalarda da Çin medyası farklı boyutlarıyla ele alınmaktadır. Örneğin Yılmaz (2021) Çin'in dış politika haberlerinde kullanılan olumlayıcı dil yapılarına dikkat çekerken; Demirtaş ve Koç (2020) Çin merkezli medya organlarının haber seçiminde ideolojik filtreleme uyguladığını ileri sürmüştür. 2020 sonrası literatürde ise özellikle Çin'in yumuşak güç stratejileri ve kamu diplomasisi bağlamında CGTN Türk (Basmacı, 2024), dijital diplomasi uygulamaları (Çömez & Özgen, 2025), pandemi sürecindeki medya söylemi (Öztürk & İçener, 2023) ve propaganda/çerçeveleme analizleri (Güven, 2021) öne çıkmaktadır. Bununla birlikte bu çalışmaların büyük ölçüde kamu diplomasisi, propaganda veya belirli kriz dönemleri ekseninde yoğunlaştığı; Çin medyasının iç ve dış politik söylemleri arasındaki gerilim ve söylemsel bütünlüğü karşılaştırmalı ve bütüncül biçimde ele alan analizlerin sınırlı kaldığı görülmektedir. Bu çalışma, söz konusu boşluğu doldurmayı hedeflemektedir.

Mevcut literatürde Çin'in içe dönük baskıcı, dışa dönük iş birliğine açık bir politika yürüttüğü kabul görmektedir. Ancak bu çelişkili yapının medya söylemleri üzerinden nasıl temsil edildiği, hangi içerik stratejileriyle meşrulaştırıldığı ve farklı kamuoylarına nasıl sunulduğu sorusu literatürde sistematik biçimde analiz edilmemiştir. Bu noktada söylem çözümlemesi, medya metinlerinin ardındaki iktidar ilişkilerini ve ideolojik yönlendirmeleri görünür kılma açısından işlevsel bir yöntem olarak öne çıkmaktadır.

Bu çalışma, mevcut literatürdeki bu boşluğu doldurarak, Çin'in paradoksal politikalarının hem iç hem de dış medya söylemlerinde nasıl inşa edildiğini ve meşrulaştırıldığını kapsamlı bir şekilde analiz etmektedir. Ayrıca, bu çalışmada, Bir Kuşak Bir Yol Girişimi gibi küresel stratejilerin medya aracılığıyla ulusal kimlik inşasına nasıl entegre edildiği, inşacı bir perspektiften detaylandırılmaktadır. Mevcut literatürde sıklıkla göz ardı edilen bir diğer boyut ise, Çin'in medya stratejilerinde dijital sansür ve regülasyon uygulamalarının hegemonik söylemleri nasıl şekillendirdiğidir (Zhu, 2021). Bu bağlamda, çalışmamız, iç politika, dış politika ve medya söylemleri arasındaki ilişkiyi daha kapsamlı bir teorik çerçeve ile ele alarak literatüre özgün bir katkı sunmaktadır. Çalışma, Çin'in hem küresel hegemonya arayışındaki söylemsel stratejilerini hem de bu stratejilerin ulusal kimlik inşası üzerindeki etkilerini daha derinlemesine irdeleyerek, uluslararası ilişkiler literatürüne önemli bir katkı sağlamaktadır. Bu yönüyle çalışma, Çin'in paradoksal medya söylemleri üzerine yapılacak gelecekteki araştırmalar için de yeni bir teorik ve metodolojik zemin sunmaktadır.

Çalışmanın temel amacı, Çin'in iç ve dış politikasındaki paradoksal yaklaşımların medya söylemleri üzerinden incelenmesidir. Özellikle People's Daily ve CGTN resmi medya organlarında, 1 Ocak 2023-31 Aralık 2024 arasında yayımlanan haber içerikleri tematik içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiş; söylemlerdeki temsil stratejileri

açığa çıkarılmıştır. Böylelikle çalışma, hem Çin'in iç kamuoyuna dönük ulusal bütünlük söylemini hem de dış kamuoyuna yönelik küresel liderlik ve barışçıl iş birliği mesajlarını aynı medya düzleminde nasıl meşrulaştırdığını analiz ederek literatüre kuramsal ve ampirik bir katkı sunmayı hedeflemektedir. Bu çerçevede, Çin'in medya söylemleri aracılığıyla yürüttüğü iç ve dış politika stratejilerini derinlemesine analiz edebilmek için, öncelikle konuya ilişkin mevcut literatürün kapsamlı biçimde incelenmesi gerekmektedir. Literatür taraması bölümü, hem Çin'in medya politikaları hem de bu politikaların uluslararası ilişkilerdeki yansımaları üzerine yapılmış önceki akademik çalışmaları ortaya koymayı; hem de bu çalışma bağlamında kuramsal ve kavramsal dayanakları netleştirmeyi amaçlamaktadır.

LİTERATÜR TARAMASI

Çin'in hem iç hem de dış politikasında ortaya çıkan paradoksal yaklaşımlar, özellikle medya söylemleri bağlamında, son yıllarda uluslararası ilişkiler literatüründe dikkat çeken bir araştırma alanı olmuştur. Bu bağlamda, Çin'in küresel hegemonya arayışları ile karşı-hegemonik tutumları arasındaki çelişkiler, sosyal inşacılık teorisi perspektifinden analiz edilmektedir.

Li (2019), Çin'in küresel kapitalist düzen içerisindeki konumunu hem hegemonik hem de karşı-hegemonik bir bağlamda ele alarak, bu ikili yapının uluslararası ilişkilerdeki güç dengeleri üzerindeki etkilerini tartışmaktadır. Yazar, Çin'in bu çelişkili tutumunu, küresel kapitalist düzende bir hegemonya inşa etme ve aynı zamanda mevcut hegemonik yapıya karşı durma çabası olarak yorumlamaktadır (Li, 2019).

Çin'in dış politikası, Batı medyasında sıklıkla "Çin Tehdidi" söylemiyle ilişkilendirilmiştir. Ruiz Casado (2024), bu tehdidin medya söylemleri yoluyla nasıl inşa edildiğini inceleyerek, Batılı güçlerin küresel ayrıcalıklarının söylemsel olarak nasıl korunduğunu analiz etmektedir. Bu bağlamda, Çin'in yükselişi, mevcut hegemonik yapılar tarafından bir tehdit olarak algılanmakta ve medya tarafından bu doğrultuda yansıtılmaktadır (Ruiz Casado, 2024).

Cho ve Hwang (2020) ise Çin'in yükselen gücünü ana akım uluslararası ilişkiler teorileri bağlamında değerlendirerek, Batı ile olan ilişkilerinde hegemonya ve karşı-hegemonya dinamiklerini ortaya koymaktadır. Yazarlar, inşacı perspektiften bakıldığında, Çin'in uluslararası normlarla olan ilişkilerinin, hegemonik güç dengelerini nasıl dönüştürdüğünü tartışmaktadır (Cho & Hwang, 2020).

Çin'in medya politikaları, dijital çağda devletin medya üzerindeki kontrolü bağlamında farklı bir boyut kazanmaktadır. Zhu (2021), Çin'in dijital düzenleme rejimi kapsamında medya gücünü nasıl yönettiğini ve bu kontrolün ulusal kimlik inşasındaki rolünü incelemiştir. Bu bağlamda, medya söylemleri, Çin hükümeti tarafından tutarlı bir ulusal anlatının inşa edilmesi amacıyla kullanılmaktadır (Zhu, 2021).

Rosyidin (2019), Güney Çin Denizi'ndeki Çin dış politikasını analiz ederek, bu politikanın çelişkili yönlerini ortaya koymuştur. Yazar, inşacılık teorisi çerçevesinde, Çin'in bu bölgede bir hegemonya kurma çabasını, aynı zamanda bölgesel istikrarı sağlama hedefiyle birleştirdiğini savunmaktadır (Rosyidin, 2019).

Bir Kuşak Bir Yol Girişimi (Belt and Road Initiative - BRI), Çin'in küresel etkisini artırma stratejilerinden biri olarak öne çıkmaktadır. Langendonk (2020), BRI'nin söylemsel gücünü inceleyerek, bu girişimin dış politika kararları üzerindeki etkisini analiz etmiştir. Yazar, Çin'in bu stratejik anlatılar yoluyla uluslararası alanda nasıl bir konumlandırma mücadelesi yürüttüğünü tartışmaktadır (Langendonk, 2020).

Chan ve Song (2020), Çin'in dış politikasında medya söylemlerinin rolünü ele alarak, bu söylemlerin uluslararası kamuoyunda Çin'in imajını şekillendirmedeki etkisini analiz etmişlerdir. Bu bağlamda, medya, Çin'in dış politika hedeflerinin meşrulaştırılmasında önemli bir araç olarak kullanılmaktadır (Chan & Song, 2020).

Son olarak, Jørgensen ve Wong (2016), Çin-AB ilişkilerini sosyal inşacılık perspektifinden ele alarak, Avrupa Birliği ile Çin arasındaki ilişkilerin hegemonya ve çok taraflılık söylemleri çerçevesinde nasıl şekillendiğini incelemişlerdir. Yazarlar, Çin'in, Batı merkezli çok taraflı düzen ile olan ilişkilerindeki çelişkileri ortaya koymaktadır (Jørgensen & Wong, 2016).

Mevcut literatür, Çin'in paradoksal iç ve dış politikalarını, medya söylemleri ve uluslararası ilişkiler bağlamında çeşitli açılardan ele almaktadır. Özellikle hegemonya teorisi, sosyal inşacılık yaklaşımı ve medya analizleri üzerine yapılan çalışmalar, Çin'in küresel güç dengelerindeki konumunu ve söylemsel stratejilerini açıklamada önemli katkılar sağlamaktadır (Li, 2019; Ruiz Casado, 2024; Cho & Hwang, 2020). Ancak bu çalışmaların büyük bir kısmı, Çin'in dış politikası ya da küresel hegemonya mücadelesi üzerine odaklanırken, Çin'in iç ve dış söylemlerindeki çelişkileri bütüncül bir şekilde ele almamaktadır.

Literatür taramasında ortaya konan çalışmalar, Çin'in medya politikalarının tarihsel gelişimi, küresel iletişim stratejileri ve uluslararası kamuoyundaki algısı hakkında önemli bir birikim sunmaktadır. Ancak bu çalışmaların önemli bir bölümü ya normatif düzeyde kalmakta ya da söylemsel yapıları bütüncül bir ideolojik çerçevede değerlendirmemektedir. Bu nedenle, Çin'in hem küresel hegemonya arayışındaki söylemsel stratejilerini hem de bu stratejilerin ulusal kimlik inşası üzerindeki etkilerini anlamlandırmak üzere, çalışmanın kuramsal ve kavramsal çerçevesini net biçimde ortaya koymak gerekmektedir. Aşağıdaki bölüm, bu bağlamda araştırmanın teorik dayanaklarını ve temel kavramsal çerçevesini tartışmaktadır.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Medya, yalnızca haber sunan bir araç değil; aynı zamanda kimlik, anlam ve ideoloji üreten söylemsel bir alandır. Bu bağlamda çalışmada, hem devletin kendi politikalarını iç kamuoyuna kabul ettirme sürecini hem de uluslararası kamuoyuna yönelik meşruiyet inşa çabalarını açıklayabilmek için bu iki kuram bir araya getirilmektedir.

İnşacılık kuramı, medya söylemlerinin toplumsal gerçekliği ve uluslararası kimlikleri nasıl şekillendirdiğine odaklanırken; hegemonya kuramı ise egemen ideolojilerin medya aracılığıyla nasıl üretildiğini ve yaygınlaştırıldığını açıklamaktadır. Çin örneğinde bu iki kuramın birlikte kullanılması, hem iç politikada ulusal kimlik, birlik ve istikrar gibi kavramların nasıl temsil edildiğini, hem de dış politikada barışçıl yükseliş ve iş birliği gibi stratejik imgelerin medya aracılığıyla nasıl kurulduğunu anlamaya imkân tanımaktadır (Callahan, 2013, s. 234). Medyada yer alan milliyetçi vurgular, tarihsel referanslar ve kültürel semboller, halkın devlet politikalarına rıza göstermesini kolaylaştırmakta; dışa dönük söylemlerde ise pozitif bir Çin imajı oluşturularak küresel kamuoyunun desteği hedeflenmektedir (Brady & Yong, 2012, s. 42-43).

Bu çerçevede medya, söylem ve temsil pratikleri aracılığıyla yalnızca bilgi üretmemekte; aynı zamanda hem ulusal kimliği hem de uluslararası pozisyonu ideolojik bir zemine oturtmaktadır. Dolayısıyla, inşacılık ve hegemonya kuramlarının birleşimi, medya söylemlerinin devlet politikalarının inşasındaki çok katmanlı rolünü analiz etmeye olanak sunmakta; aynı zamanda söylem temelli analiz için kuramsal bir derinlik kazandırmaktadır (Wendt, 1999, s. 398). Bu kuramsal zemin, medya söylemlerinin sadece iletişimsel değil, aynı zamanda ideolojik ve politik bir araç olarak nasıl işlevselleştiğini ortaya koymaktadır. Özellikle hegemonya kavramı, devletlerin kendi meşruiyetini inşa etme ve sürdürme sürecinde medya aracılığıyla nasıl bir söylemsel üstünlük kurduğunu anlamak açısından kritik bir açıklayıcı güce sahiptir. Bu bağlamda bir sonraki bölümde, çalışmanın temel kavramsal dayanaklarından biri olan hegemonya kuramı ele alınarak, medya ve iktidar ilişkisi daha derinlemesine tartışılacaktır.

Hegemonya

Uluslararası ilişkiler ve medya çalışmaları literatüründe hegemonya, yalnızca zor yoluyla kurulan tahakküm anlamına gelmemekte; aynı zamanda bireylerin gönüllü olarak boyun eğmesini sağlayan rıza mekanizmalarını da içermektedir. Antonio Gramsci, hegemonyayı kültürel ve ideolojik düzeyde sürdürülen bir egemenlik biçimi olarak tanımlamıştır. Gramsci'ye göre egemen sınıf, yalnızca şiddet araçlarıyla değil; medya, eğitim ve kültür kurumları aracılığıyla da rızayı üretmektedir (Gramsci, 1971).

Hegemonya, bireylerin zihin dünyasını etkileyerek egemen yapıyı meşru görmelerini sağlamaktadır. Bu bağlamda medya, yalnızca bilgi aktarmamakta; aynı zamanda belirli ideolojileri, normları ve değerleri yaygınlaştırmaktadır. Haberlerin sunumu, seçimi ve gündemleştirme biçimi, hegemonik etkilerin belirgin örneklerini oluşturmaktadır (Hall, 1982). Medya, bu yönüyle egemen sınıfın görüşlerini doğal ve evrensel gösterebilmektedir (Gitlin, 2003).

Gramsci sonrası kuramcılar, hegemonya kavramını kimlik, kültür ve cinsiyet gibi alanlara da uygulamışlardır. Stuart Hall'a göre medya temsilleri hiçbir zaman nötr değildir ve her temsil, belirli bir ideolojik çerçeveye hizmet etmektedir (Hall, 1997). Medyada baskın anlatıların tekrar edilmesi, bireylerin gerçekliği bu çerçeveler içinde algılamasına neden olmaktadır. Bu nedenle hegemonya, yalnızca kurumsal değil; söylemsel yollarla da kurulmakta ve sürdürülmektedir.

Çin örneğinde hegemonya, medya sistemine yansıyan boyutlarıyla dikkat çekmektedir. Çin Komünist Partisi, yalnızca siyasal kontrol ile değil, medya yoluyla ideolojik rıza üreterek egemenliğini pekiştirmektedir. Haber içerikleri, çoğunlukla Parti politikalarını destekleyici çerçevede sunulmaktadır. Kalkınma, yolsuzlukla mücadele ve halkın refahı gibi temalar, Parti'nin başarısının göstergesi olarak temsil edilmektedir (Brady, 2009).

Bu söylem yalnızca iç kamuoyuna değil, uluslararası kamuoyuna yönelik olarak da şekillenmektedir. "Çin modeli", Batı merkezli demokrasi anlayışına alternatif bir gelişme modeli olarak sunulmakta; "barışçıl yükseliş" ve "ortak kader topluluğu" gibi ifadelerle küresel hegemonik anlatıya karşı bir meydan okuma inşa edilmektedir (Zhao, 2008; Shambaugh, 2007).

Çin'de medya, yalnızca sansür ile değil, oto-sansür ve içerik üretimi yoluyla da rıza üretmektedir. Gazeteciler, Parti sınırlarının dışına çıkmadan içerik üretmektedir. Bu durum, Gramsci'nin "organik entelektüel" tanımına da uymaktadır (Gramsci, 1971). Böylece hegemonya, yukarıdan aşağıya olduğu kadar aşağıdan yukarıya da yeniden üretilmektedir.

Dijital medya araçlarının yaygınlaşması, Çin'de yeni bir hegemonya biçimini ortaya çıkarmıştır. Sosyal medya platformları devlet denetimindedir ve algoritmalar, belirli içeriklerin öne çıkmasını sağlamaktadır. Bu dijital hegemonya, klasik propaganda yöntemlerinden daha etkili bir kontrol sunmaktadır (Repnikova, 2017). Özellikle genç kullanıcılar arasında popüler olan uygulamalarda, Parti politikaları popüler kültür diliyle yeniden üretilmektedir.

Hegemonya ve inşacılık birlikte ele alındığında, söylemin hem kimlik üretimindeki hem de egemenliğin meşrulaştırılmasındaki rolü daha belirgin hâle gelmektedir. İnşacılık, kimliklerin söylemle üretildiğini savunurken; hegemonya bu söylemlerin nasıl baskın hâle geldiğini ve alternatiflerinin nasıl dışlandığını açıklamaktadır. Çin örneğinde medya, hem kimlik inşasına hem de egemenliğin sürdürülmesine hizmet eden bir iktidar aracına dönüşmektedir (Foucault, 1980).

Hegemonya Çin gibi otoriter rejimlerde sadece baskı değil, ikna ve anlamlandırma süreçleriyle de kurulmaktadır. Medya, bu sürecin taşıyıcısı olarak merkezi bir rol oynamaktadır. Temsil biçimleri, haber çerçeveleri ve küresel konumlandırmalar bir araya geldiğinde, hegemonik yapı hem yerel hem de uluslararası düzlemde inşa edilmekte ve pekiştirilmektedir.

İnşacılık

Uluslararası ilişkiler disiplininde alternatif teorilerin yükselişi, realizm ve liberalizmin sınırlılıklarına yönelik eleştirilerle ivme kazanmıştır. Bu teorilerden biri olan inşacılık, uluslararası sistemi yalnızca maddi güç dengelerine değil; kimlik, norm, değer ve toplumsal anlamlara dayandırmaktadır. İnşacılığa göre aktörlerin çıkarları sabit olmayıp kimliklerle ve sosyal etkileşimlerle şekillenmektedir (Wendt, 1999).

Nicholas (1998), bu yaklaşımı "world of our making" kavramıyla açıklamış; Alexander Wendt (1992) ise anarşinin önceden belirlenmiş değil, sosyal pratiklerle şekillenen bir yapı olduğunu belirtmiştir. Devletlerin kimlik ve çıkarları, toplumsal ilişkiler içinde oluşmakta ve zamanla değişmektedir. Bu yaklaşım, uluslararası davranışların yalnızca maddi koşullara değil; anlam ve etkileşim süreçlerine de bağlı olduğunu savunmaktadır.

İnşacılık, sosyal dünyanın nesnel değil; söylem ve temsil yoluyla anlam kazandığını öne sürmektedir. Söylem, kimliklerin ve çıkarların oluşumunda kurucu bir rol üstlenmektedir (Hopf, 1998). Aktörler, kim olduklarını ve ne istediklerini söylemler aracılığıyla tanımlamaktadır. Bu nedenle söylem, yalnızca retorik değil; toplumsal gerçekliği kuran bir araç olarak değerlendirilmektedir.

Teori, dış politika analizlerinde özellikle işlevsel hâle gelmiştir. Devletlerin bir ülkeyi tehdit veya müttefik olarak algılaması, yalnızca stratejik değil; tarihsel anlatılar

ve kimlik inşası gibi sosyal etkenlere dayanmaktadır (Barnett, 1999). Aynı askeri kapasiteye sahip iki ülkenin farklı biçimlerde tehdit olarak görülmesi, bu yaklaşımla açıklanabilmektedir.

Bu çerçevede medya, inşacılık açısından önemli bir aktör olarak konumlanmaktadır. Medyada kullanılan çerçeveler, kavramlar ve temsiller; kimlik inşasını ve dış politika yönelimlerini şekillendirmektedir. Medya, yalnızca bilgi aktarmamakta; uluslararası politikada anlam ve kimlik üreten bir araç olarak işlev görmektedir (Adler, 1997).

Çin örneğinde medya söylemleri, inşacı süreçlerin hem iç hem dış politikada nasıl işlediğini göstermektedir. Devlet, medya yoluyla ulusal birlik, kalkınma ve tarihsel misyon gibi kavramları sürekli yeniden üretmekte; halkın kimlik algısını bu temeller üzerinden inşa etmektedir (Callahan, 2013). Aynı zamanda "barışçıl yükseliş" gibi söylemlerle Çin'in uluslararası imajı kurgulanmaktadır.

"Bir Kuşak Bir Yol" projesi çerçevesinde geliştirilen medya temsilleri, Çin'i kültürel ve jeopolitik bir aktör olarak konumlandırmaktadır (Callahan, 2015). "Ortak kader topluluğu" gibi kavramlar hem ulusal dayanışmayı pekiştirmekte hem de küresel ölçekte pozitif bir imaj inşa etmektedir. Bu söylemler, dış politikanın yalnızca yansıması değil; kurucu unsurudur.

Wendt'in (1999) ifade ettiği gibi, kimlikler çıkarları, çıkarlar da eylemleri şekillendirmektedir. Çin'in medya stratejileri, bu döngüsel yapıya uygun biçimde sürdürülmektedir. Devletin kimlik inşası, halkın bu kimliği benimsemesi ve söylemin sürekliliği medya aracılığıyla sağlanmaktadır.

Ancak inşacılığın eleştirileri de bulunmaktadır. Söyleme aşırı vurgu yapılması, maddi yapıların önemini küçümseme riski taşımaktadır. Çin gibi devletlerde söylemsel inşa, kurumsal ve maddi araçlarla da desteklenmektedir. Ayrıca medya söylemlerinin halk üzerindeki etkisi, yani rızanın ne ölçüde inşa edildiği her zaman net değildir. Bu nedenle inşacılığın hegemonya teorisiyle birlikte kullanılması, daha kapsamlı bir analiz imkânı sunmaktadır (Guzzini, 2000).

Sonuç olarak inşacılık, kimlik, çıkar ve anlam üretimi süreçlerini açıklamada güçlü bir teorik çerçeve sunmaktadır. Çin örneği, medya söylemleriyle inşacılığın nasıl işlediğini ve söylemin politik gerçeklik kurmadaki rolünü ortaya koymaktadır. Medya, yalnızca politikayı yansıtan değil; politik gerçekliği kuran bir alan olarak değerlendirilmektedir. Bir sonraki bölümde, medya içeriklerinde söylem ve temsilin nasıl yapılandığı detaylı biçimde analiz edilecektir.

Medyada Temsil ve Söylem

Medyada temsil ve söylem, toplumsal gerçekliğin nasıl inşa edildiğini anlamada temel kavramlar arasında yer almaktadır. Medya, yalnızca tarafsız bir aktarım aracı değil; belirli gerçeklik biçimlerini seçip sunan bir iktidar alanı olarak işlev görmektedir. Stuart Hall'a göre temsil, anlamın üretildiği bir süreçtir ve dil ile görüntüler aracılığıyla toplumsal dünyayı yeniden kurmaktadır (Hall, 1997, s. 15).

Söylem ise temsilin ardındaki yapıları açığa çıkarmaktadır. Foucault'nun yaklaşımına göre söylem, bilgi, iktidar ve anlamın kesişiminde yer almakta; neyin meşru, doğru ve mümkün olduğunu tanımlamaktadır (Foucault, 1980). Van Dijk (2005, s. 22-23) söylemin, toplumsal eşitsizlikleri görünmez kılarak yeniden üreten bir mekanizma olduğunu vurgulamaktadır.

Çin örneğinde medya söylemleri, hem iç hem dış kamuoyuna yönelik farklı stratejiler içermektedir. İçeride Parti'nin otoritesi karizmatik liderlik ve toplumsal istikrarla meşrulaştırılmakta; muhalif figürler ise tehdit unsuru olarak temsil edilmektedir. Bu temsiller, halkın zihninde sadakat, ideal yurttaşlık ve milliyetçilik gibi değerleri pekiştirmektedir (van Dijk, 2005).

Dış politikada ise medya, Çin'i barışçıl kalkınmanın savunucusu olarak sunmakta; "Bir Kuşak Bir Yol" gibi projeler kültürel alışveriş ve ortak kader vizyonu üzerinden temsil edilmektedir. Bu söylemler, Çin'in yumuşak güç stratejisiyle küresel hegemonya kurma çabasını yansıtmaktadır (Hall, 1997).

Çin medyasında Batı'dan gelen eleştiriler sıklıkla dış müdahale ya da Çin karşıtı tutumlar olarak çerçevelendirilmekte; iç talepler ise toplumsal istikrarı tehdit eden unsurlar biçiminde temsil edilmektedir (Güven, 2021). Bu tür söylemsel yapıların kamusal algıyı yönlendirme ve hegemonik rıza üretimine katkı sunduğu belirtilmektedir (van Dijk, 1998).

Metaforlar, anahtar kelimeler ve görsel tercihlerin analizi, medya söyleminin ideolojik boyutlarını ortaya koymaktadır. "Büyük kalkınma", "ortak başarı" gibi ifadeler, devletin stratejik vizyonunu halka iletmekte kullanılmakta; "tehdit", "dış müdahale" gibi kavramlar ise karşıt pozisyonları dışlamaktadır (Fairclough, 1995).

Söylem ve temsil, Çin gibi otoriter rejimlerde medya aracılığıyla kimlik inşası, ötekileştirme ve hegemonik düzenin sürdürülmesinde merkezi rol oynamaktadır. Medya, yalnızca olay anlatımı yapmamakta; neyin bilinir, konuşulur ve meşru olduğuna dair sınırlar çizmektedir (van Dijk, 1998). Bu kuramsal çerçeve doğrultusunda çalışmada temsil ve söylem kavramları, Çin medyasının yalnızca içerik üretme biçimini değil, aynı zamanda ideolojik konumlanışını ve meşruiyet üretme stratejilerini çözümlemek amacıyla kullanılmaktadır. Hall'un anlam üretimi yaklaşımı ile Foucault ve van Dijk'ın söylem-iktidar ilişkisine dair vurguları birlikte ele alındığında, Çin medyasının hem iç hem dış politik bağlamda farklılaştırılmış fakat bütüncül bir hegemonik yapı içerisinde işlediği varsayılmaktadır. Bu çalışma, söylemin yalnızca belirli ifadeler veya metaforlar düzeyinde değil; aktör seçimi, görünürlük hiyerarşisi ve çerçeveleme stratejileri üzerinden de analiz edilmesi gerektiği görüşünden hareket etmektedir. Bu nedenle temsil ve söylem, çalışmanın analiz bölümünde Çin medyasının iç ve dış politik anlatıları arasındaki süreklilik ve gerilim noktalarını ortaya koymak için temel analitik araçlar olarak kullanılacaktır.

Çin Medyasına Genel Bir Bakış

Çin medyası, yalnızca haber aktaran bir iletişim kanalı değil; ideolojik yönlendirme, kültürel kodlama ve toplumsal rıza üretiminin temel bir aracı olarak yapılandırılmıştır. Çin Halk Cumhuriyeti'nin kuruluşundan itibaren medya, Çin Komünist Partisi'ne bağlı şekilde işlemektedir (Zhao, 2008). Medyanın temel işlevi, Parti politikalarının halka aktarılması, kitlelerin mobilize edilmesi ve ulusal birliğin pekiştirilmesidir (Brady, 2009).

Bu yapı, Mao döneminden itibaren devrimci bir araç olarak konumlandırılmış; özellikle Kültür Devrimi sırasında medya, Parti dışı görüşleri bastırmak için kullanılmıştır (Stockmann, 2013). 1980'ler sonrası ekonomik açılımlarla içerikte sınırlı çeşitlenme yaşanmış olsa da, dijitalleşmeyle birlikte medya üzerindeki denetim daha sistematik hâle getirilmiştir (Esarey & Qiang, 2011). Medya politikaları, yalnızca ideolojik yayılma için değil, aynı zamanda Parti meşruiyetinin sürdürülmesi amacıyla yeniden yapılandırılmıştır.

Çin'de medya, Parti'nin propaganda birimlerinin yönlendirmesiyle çalışmaktadır. Editoryal kararlar, önceden belirlenmiş söylem kalıpları doğrultusunda şekillenmektedir (Shambaugh, 2007). Sansürün yanı sıra oto-sansür uygulamaları da yaygındır. Gazeteciler, politik sınırların bilincinde olup bu sınırları ihlal etmeyecek şekilde içerik üretmektedir (Tong, 2009).

Bu medya düzeni, alternatif görüşlerin marjinalleşmesine ve resmî söylemin halk arasında yaygınlaşmasına neden olmaktadır. Gramsci'nin hegemonya kuramıyla örtüşen biçimde medya, yalnızca devlet politikalarını aktarmamakta; halkın düşünme biçimlerini yönlendiren çerçeveler üretmektedir (Lee, He & Huang, 2006).

Medya içeriklerinde Çin halkı, uyumlu, çalışkan ve ortak kaderi paylaşan bir toplum olarak temsil edilmektedir. Etnik kimlikler ya da muhalif görüşler ise nadiren yer bulmaktadır (Zhao, 2008). Bu temsiller, ulusal kimlik inşasını desteklemekte ve toplumsal istikrarın korunmasına hizmet etmektedir.

Uluslararası alanda ise *CGTN* ve *Xinhua* gibi kuruluşlar, Çin'in barışçıl kalkınma ve kültürel çeşitliliğe saygı gibi değerlerini öne çıkaran içerikler üretmektedir (Brady, 2009). Bu medya stratejisi, Çin'in Batı merkezli medya düzenine alternatif bir normatif sistem önerisi sunduğunu göstermektedir (Stockmann, 2013).

İnşacılık kuramı çerçevesinde değerlendirildiğinde, Çin medyasının dış politika söylemleri yalnızca politikayı yansıtmamakta; bizzat inşa etmektedir (Callahan, 2013). Çin, medya aracılığıyla barışçıl bir küresel aktör imajı oluşturmakta ve rıza kazanımını söylem yoluyla gerçekleştirmektedir.

Dijitalleşme ile birlikte medya denetimi teknolojik bir boyut kazanmıştır. Sosyal medya platformları algoritmalarla kontrol edilmekte; kullanıcılar hem oto-sansüre yönelmekte hem de algoritmik denetimle

yönlendirilmektedir (Esarey & Qiang, 2011). Devlet, bu dijital yapıda yalnızca içerik sağlayıcı değil; dijital vatandaşlık kültürünün biçimlendiricisi konumundadır.

Çin medyası, hem iç hem dış kamuoyu için söylem üreten, kimlik inşa eden ve hegemonik temsilleri yeniden üreten çok yönlü bir araç hâline gelmiştir. Bu yapı, hem Gramsci'nin hegemonya teorisi hem de inşacılığın kimlik ve anlam üretimi tezleriyle örtüşmektedir. Aşağıdaki bölümde, bu kuramsal çerçevenin ampirik olarak nasıl analiz edildiği açıklanacaktır.

YÖNTEM

Bu araştırma, Çin'e ait resmi medya organlarında yer alan haber içerikleri üzerinden iç ve dış politikadaki söylem stratejilerini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda çalışma, nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde yapılandırılmış ve temel olarak tematik içerik analizi yöntemi benimsenmiştir. Bu yöntem sayesinde medya metinlerinde tekrar eden kavramlar, söylem kalıpları ve ideolojik vurgular sistematik biçimde kodlanarak anlamlı temalar altında gruplandırılmıştır.

Araştırmanın veri kümesini, 1 Ocak 2023 – 31 Aralık 2024 tarihleri arasında yayımlanmış haber içerikleri oluşturmaktadır. Bu dönem, Çin'in uluslararası alandaki söylem dönüşümünü gözlemlemek açısından önemli bir dönemeçtir. Araştırmanın veri kümesini, 1 Ocak 2023 – 31 Aralık 2024 tarihleri arasında yayımlanmış haber içerikleri oluşturmaktadır. Bu dönem, Çin'de 20. Parti Kongresi sonrasında Xi Jinping'in üçüncü liderlik döneminin kurumsallaştığı ve dış politikada "küresel kalkınma" ile "küresel güvenlik" söylemlerinin daha belirgin hâle geldiği bir sürece karşılık gelmektedir. Aynı zamanda ABD-Çin rekabetinin yoğunlaştığı ve küresel bloklaşma tartışmalarının arttığı bu dönemde, Çin'in hem iç politik meşruiyet söylemini hem de dış politika anlatısını yeniden yapılandırdığı görülmektedir. Bu nedenle söz konusu tarih aralığı, Çin'in iç ve dış politika söylemlerinin medya üzerinden nasıl eş zamanlı olarak kurgulandığını analiz etmek açısından anlamlı bir kesit sunmaktadır.

Çalışmada veri kaynağı olarak Çin Komünist Partisi'ne bağlılığıyla bilinen ve resmi söylemin taşıyıcısı konumunda olan iki medya platformu tercih edilmiştir: *CGTN* (China Global Television Network) ve People's Daily Online. Bu iki kaynak, Çin'in hem iç kamuoyuna hem de uluslararası topluma hitap eden stratejik medya aygıtlarını temsil etmektedir. Örneklem, yukarıda belirtilen iki medya kuruluşundan eşit sayıda seçilen toplam 100 haber içeriğinden oluşmaktadır. Her bir kaynaktan 50 haber, ilgili zaman aralığında yayımlanan içerikler arasından basit rastgele örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Seçim sürecinde haberlerin "world", "politics", "security", "diplomacy", "BRI" gibi tematik kategoriler altında yer almasına dikkat edilmiştir. Bu sayede haberlerin çalışmanın amaçlarıyla içerik açısından örtüşmesi sağlanmıştır.

Analiz süreci, nitel veri analizinde sıklıkla kullanılan tematik içerik analizi yaklaşımına dayanmıştır. Tüm haber metinleri detaylı biçimde taranarak tekrar eden ifadeler, söylemsel yapılar, kavramsal motifler ve ideolojik göstergeler belirlenmiştir. Bu süreç sonunda, araştırma sorularını karşılayacak şekilde beş ana tema ortaya konmuştur: (1) Güvenlik ve İstikrar Vurgusu, (2) İş Birliği ve Ortak Kalkınma Söylemi, (3) Çin'in Küresel Rolünü Güçlendirme İddiası, (4) Yasalarla Haklılaştırma ve Meşruiyet Arayışı, (5) Değerler Farkı ve Batı'ya Mesafe. Kodlama sürecinde, her tema için açıklayıcı tanımlar, alt temalar ve tetikleyici kelime/ifade grupları oluşturulmuş ve tüm veriler bu yapı doğrultusunda analiz edilmiştir.

Araştırmanın geçerliliğini sağlamak amacıyla temaların belirlenmesinde hem içerik yoğunluğu hem de kavramsal tutarlılık dikkate alınmıştır. Kodlama süreci, her haberin tek bir ana temaya atanması esasına dayanarak temalar arası örtüşmenin minimize edilmesini sağlamıştır. Elde edilen bulgular, Çin'in medya söylemlerinde tekrarlayan ideolojik çerçeveleri ortaya koyarken aynı zamanda haberlerin politika meşruiyeti üretme işlevini de analiz etmeye olanak tanımıştır. Bu yönüyle çalışma, medya içeriklerinin yalnızca bilgi taşıyıcısı değil, aynı zamanda siyasal bir inşa aracı olduğunu göstermektedir.

Bu doğrultuda, haber içeriklerinde tespit edilen söylemsel örüntüler beş ana tema altında sınıflandırılmış ve her tema, ilgili alt temalar ile birlikte analiz edilmiştir. Aşağıda sunulan kodlama cetveli, bu temaların yapısal özelliklerini sistematik biçimde ortaya koymak amacıyla hazırlanmıştır. Tablo 1, her ana temanın açıklamasını, altında yer alan alt temaları ve bu temaları belirlemeye yarayan tipik tetikleyici kelime ya da kelime gruplarını içermektedir. Böylelikle medya söyleminin çözümlemesi yalnızca içerik düzeyinde değil, aynı zamanda kavramsal ve ideolojik katmanlar üzerinden de değerlendirilmiştir.

Tablo 1 Kodlama Cetveli

Ana Tema	Açıklama	Alt Temalar	Tetikleyici Kelime/İfade
Güvenlik ve İstikrar Vurgusu	Çin'in toplumsal düzeni, ulusal güvenliği ve devlet otoritesini meşrulaştırmak için kullandığı söylemler.	- Ulusal güvenlik - Toplumsal istikrar - İç tehditler - Güvenli kalkınma	national security, social stability, internal threats, order, resilience
İş Birliği ve Ortak Kalkınma Söylemi	Çin'in dış politikada barışçıl, kapsayıcı ve karşılıklı faydaya dayalı ilişkiler kurduğunu öne çıkaran söylemler.	- Karşılıklı yarar - Ortak gelecek - Diplomatik uzlaşı - Çok taraflılık	win-win cooperation, shared future, mutual respect, dialogue, peaceful development
Çin'in Küresel Rolünü Güçlendirme İddiası	Çin'in kendisini küresel lider, düzen kurucu ya da alternatif güç olarak sunma çabası.	- Küresel liderlik - BRI üzerinden stratejik etki - Yeni dünya düzeni vurgusu	global leadership, community of common destiny, BRI, initiative, reform of global governance
Yasalarla Haklılaştırma ve Meşruiyet Arayışı	İç ve dış eleştirileri hukuki zeminle yanıtlayan, yasa ve düzenlemeleri meşruiyet aracı olarak sunan söylemler.	- Karşı casusluk yasası - Ulusal güvenlik yasaları - Yasal çerçeve ile savunma	counter-espionage law, legal framework, rule of law, compliance, sovereign right
Değerler Farkı ve Batı'ya Mesafe	Çin'in kendisini Batı'dan farklı ve özgün bir yönetim anlayışıyla tanımladığı, eleştirilere karşı kültürel üstünlük vurguladığı söylemler.	- Çin'e özgü değerler - Batı'nın çifte standardı - Egemenlik vurgusu	Western hypocrisy, different system, Chinese model, non-interference, sovereignty

Kodlama cetveli, Çin'e ait resmi medya organlarında yer alan haber içeriklerinin söylemsel yapısını çözümlemek amacıyla oluşturulmuştur. Kodlama cetveli, nitel verilerin sistematik biçimde analiz edilmesini kolaylaştırmak amacıyla yapılandırılmıştır. Temalar, hem söylemsel farklılıkları hem de ideolojik süreklilikleri yansıtacak şekilde oluşturulmuştur. Ayrıca, bu yapı sayesinde haber metinleri yalnızca içerik açısından değil, aynı zamanda söylem stratejileri bakımından da değerlendirilebilmektedir. Cetvelin amacı, Çin'in medya söylemleri aracılığıyla hem iç hem dış politikadaki pozisyonlarını nasıl meşrulaştırdığını ve küresel kamuoyuna nasıl sunduğunu daha görünür kılmaktır. Bu bağlamda, her tema Çin'in iletişim stratejilerinin bir boyutunu temsil etmekte ve medyanın politik işlevselliğini ortaya koymaktadır.

Kodlama cetvelinde belirlenen tematik yapı, haber içeriklerinin sistematik biçimde analiz edilmesini mümkün kılmıştır. Her bir tema, çalışmada analiz edilen haber metinlerinde söylem düzeyinde nasıl temsil edildiğini ortaya koymak üzere kullanılmıştır. Aşağıda, her ana temaya karşılık gelen iki örnek haber üzerinden yapılan detaylı çözümlemeler sunulmaktadır. Bu bölümde amaç, temaların medya metinlerinde nasıl somutlaştığını, hangi söylemsel araçlarla desteklendiğini ve hangi ideolojik çerçevelerle ilişkilendirildiğini ortaya koymaktır. Böylece kodlama süreci ile içerik çözümlemesi arasında doğrudan bir bağ kurularak, medya söyleminin tematik derinliği analiz edilmiştir.

ARAŞTIRMA BULGULARI

Bu bölümde, Çin'in resmi medya organları CGTN ve People's Daily üzerinden gerçekleştirilen söylem analizine dayalı bulgular sunulmaktadır. 1 Ocak 2023 – 31 Aralık 2024 tarihleri arasında yayımlanan haberlerin tematik içerik analizi sonucunda, metinlerde tekrar eden söylemsel örüntüler beş ana tema altında toplanmıştır. Söz konusu temalar, yalnızca içerik düzeyinde tekrar eden ifadeleri değil; aktör konumlandırmalarını, değer yüklemelerini ve meşruiyet stratejilerini içeren daha geniş bir temsil çerçevesini ortaya koymaktadır. Bu yönüyle analiz, medyanın olayları aktaran pasif bir araç olmaktan ziyade, belirli gerçeklik biçimlerini seçen, yapılandıran ve dolaşıma sokan kurucu bir alan olarak işlediğini

göstermektedir (Hall, 1997).

Elde edilen bulgular, Çin medyasının iç politik bağlamda güvenlik, istikrar ve ulusal birlik söylemini merkezi bir konuma yerleştirdiğini; dış politik bağlamda ise iş birliği, karşılıklı kalkınma ve küresel sorumluluk vurgusunu öne çıkardığını ortaya koymaktadır. Bu ikili söylemsel yapı, ilk bakışta farklı hedef kitlelere hitap eden iki ayrı anlatı gibi görünse de analiz söz konusu temaların bütüncül bir ideolojik çerçeve içinde birbirini tamamladığını göstermektedir. Van Dijk'ın (1998, 2005) belirttiği üzere söylem, toplumsal güç ilişkilerinin yeniden üretildiği bir alan olup, belirli aktörleri meşru, rasyonel ve gerekli; diğerlerini ise sorunlu veya tehditkâr olarak konumlandırabilmektedir. İncelenen haber metinlerinde de Parti otoritesinin istikrarın garantisi olarak sunulması ve alternatif taleplerin dolaylı biçimde risk unsuru olarak çerçevelenmesi, söylemin bu meşrulaştırıcı işlevini görünür kılmaktadır.

Bununla birlikte dış politika söyleminde Çin'in kendisini barışçıl kalkınmanın ve çok taraflı iş birliğinin savunucusu olarak konumlandırması, temsil süreçlerinin uluslararası kimlik inşasında oynadığı rolü ortaya koymaktadır. Hall'un (1997) vurguladığı gibi temsil, yalnızca var olan bir gerçekliği yansıtmak değil, anlamı belirli kodlar ve çerçeveler aracılığıyla üretmektir. Çin medyasında küresel liderlik, ortak kader ve karşılıklı fayda gibi kavramların tekrar eden biçimde kullanılması, ülkenin normatif bir aktör olarak inşa edilmesine hizmet etmektedir. Bu durum, söylemin hegemonik konumların kurulması ve doğal gösterilmesi sürecindeki rolüne ilişkin eleştirel yaklaşımlarla da örtüşmektedir (Fairclough, 1995).

Analiz ayrıca hukuki çerçeveleme stratejilerinin ve teknik-rasyonel yönetim dilinin, özellikle iç güvenlik politikalarının sunumunda belirgin biçimde kullanıldığını göstermektedir. Politik kararların yasal düzenlemeler ve kurumsal prosedürler üzerinden aktarılması, ideolojik tercihler yerine teknik zorunluluklar izlenimi yaratmakta; böylece söylemin ideolojik boyutu görünmez kılınmaktadır. Bu tür stratejilerin hegemonik rıza üretiminde işlevsel olduğu yönündeki değerlendirmeler (van Dijk, 1998) bulgularla paralellik göstermektedir. Öte yandan Batı merkezli eleştirilerin dış müdahale veya değer farklılığı çerçevesinde konumlandırılması, kimliğin karşıtlık üzerinden inşa edildiğine ilişkin temsil tartışmalarıyla da uyumludur (Hall, 1997). Benzer biçimde Güven'in (2021) çalışması, Çin medya söyleminin uluslararası eleştiriler karşısında alternatif bir normatif çerçeve geliştirdiğini ortaya koymaktadır.

Genel olarak değerlendirildiğinde bulgular, Çin medya söyleminin yalnızca haber içeriklerini aktarmadığını; aynı zamanda iç kamuoyunda meşruiyet üretimi ve dış kamuoyuna yönelik imaj inşası hedefi doğrultusunda çok katmanlı bir ideolojik strateji yürüttüğünü göstermektedir. Tematik analiz, bu stratejinin güvenlik, kalkınma, hukuk ve egemenlik gibi kavramlar etrafında yapılandırıldığını ve farklı politika alanlarının ortak bir hegemonik çerçeve içinde bütünleştirildiğini ortaya koymaktadır. Böylece çalışma, söylem ve temsil kuramlarının işaret ettiği iktidar–anlam ilişkisini Çin örneği üzerinden somutlaştırmakta ve medya metinlerinin politik meşruiyet üretimindeki rolünü görünür kılmaktadır.

Güvenlik ve İstikrar Vurgusu

Çin'in resmi medya organlarında "güvenlik" ve "istikrar" kavramları, yalnızca iç tehditlere karşı geliştirilen savunma politikalarının bir aracı değil; aynı zamanda kalkınmanın, refahın ve küresel meşruiyetin vazgeçilmez koşulları olarak sunulmaktadır. Bu kavramlar, hem iç kamuoyu nezdinde rejimin meşruiyetini sağlamlaştırmak hem de dış kamuoyu karşısında Çin'in küresel rolünü "sorumlu güç" kimliğiyle inşa etmek için stratejik olarak kullanılmaktadır. Özellikle Xi Jinping'in konuşmalarında sıkça vurgulanan "güvenlik kalkınmanın temelidir; istikrar refahın ön koşuludur" söylemi, bu çerçevenin ideolojik temellerini oluşturmaktadır.

Haber 1. Xi calls for better coordination of development, security

CGTN'de yayımlanan "Xi calls for better coordination of development, security" başlıklı haberde güvenlik kavramı, geleneksel savunma anlayışının ötesinde, ekonomik sürdürülebilirliğin ve toplumsal düzenin temeli olarak sunulmaktadır. Haberde güvenlik, yalnızca tehditleri bertaraf etmeye yönelik bir refleks değil; önleyici bir kalkınma politikası olarak konumlandırılmaktadır. Bu çerçevede "istikrar" ise halkın refah düzeyi, yaşam konforu ve ulusal birliğin devamlılığı için vazgeçilmez bir unsur olarak ele alınmaktadır. Böylelikle güvenlik politikaları, baskıcı bir devlet aygıtının aracı olmaktan çıkarılıp, halkın lehine olan, "sosyal fayda" odaklı bir araç olarak sunulmaktadır. Bu söylem, özellikle iç kamuoyunu güvenlik politikalarına dair rızaya dayalı bir algı üretmeye yöneliktir.

Haber 2. Xi highlights key national security tasks

People's Daily'deki "Xi highlights key national security tasks" başlıklı haber ise güvenlik meselesini daha teknik ve yönetsel bir düzlemde ele almaktadır. "Holistik güvenlik" kavramı üzerinden oluşturulan söylem, askeri güvenlikten siber güvenliğe, kültürel korumadan ekonomik özerkliğe kadar geniş bir alanı kapsar. Xi'nin ulusal güvenlik sisteminin modernizasyonuna dair vurguları, yalnızca güvenlik kurumlarını değil, kamu bürokrasisini de bu söylem etrafında disipline etmeyi amaçlamaktadır. Bu yapı, Partili kadrolar için "güvenlikte profesyonelleşme" çağrısı iken, halk için de devletin yönetim kapasitesinin meşrulaştırıldığı bir anlatıya dönüşmektedir.

Dış politika bağlamında güvenlik söylemi, Çin'in kendisini uluslararası arenada barış ve istikrarın teminatı olarak sunmasıyla doğrudan ilişkilidir. *CGTN*'deki haberlerde, güvenlik ve kalkınmanın eş zamanlı yürütüldüğü bir Çin modeli önerilmektedir. Bu söylem, Batı'nın "güvenlik özgürlük pahasına gelir" yaklaşımına karşı, "güvenlik ve refah birlikte mümkündür" mesajını taşımaktadır. Çin, bu yolla hem iç sistemini meşrulaştırmakta hem de gelişmekte olan ülkelere alternatif bir kalkınma modeli sunduğunu ima etmektedir.

Kuşak ve Yol Girişimi çerçevesinde güvenlik, projelerin sürdürülebilirliği ve sınır aşan tehditlerin yönetimi açısından temel bir unsur olarak sunulmaktadır. Bu çerçevede güvenlik, yalnızca iç düzenin değil; küresel iş birliklerinin de vazgeçilmez koşulu hâline gelmektedir.

Çin medyasında güvenlik söylemi, sadece savunma refleksini değil; aynı zamanda hem iç kamuoyunda rejime yönelik rızayı hem de dış kamuoyunda küresel istikrarın sürdürücüsü imajını pekiştirmeyi amaçlamaktadır. Böylece güvenlik vurgusu, medya aracılığıyla çok katmanlı bir meşruiyet stratejisinin parçası hâline gelmiştir.

İş Birliği ve Ortak Kalkınma Söylemi

Çin'in küresel medya söyleminde iş birliği ve ortak kalkınma vurgusu, dış politikasının en temel iletişim stratejilerinden biri olarak öne çıkmaktadır. Bu söylem, Çin'in diplomatik ilişkilerinde "karşılıklı yarar", "barışçıl kalkınma" ve "ortak gelecek" gibi kavramlarla meşrulaştırılmakta; hegemonya karşıtı bir duruşla dünyaya "alternatif bir küresel düzen" modeli sunmaktadır. Medyada bu söylemin düzenli olarak yinelenmesi, hem Çin'in dış kamuoyundaki algısını şekillendirmeye hem de iç kamuoyunda ulusal gururu pekiştirmeye hizmet etmektedir.

Haber 3. Year-end review: How China's diplomacy contributed to world peace and development in 2023

CGTN'de yayımlanan "Year-end review: China's diplomacy and its achievements in 2023" başlıklı haber, bu temanın açık bir temsilidir. Haberde Çin'in uluslararası düzeyde gerçekleştirdiği diplomatik girişimler "barışçıl kalkınma", "çok taraflılık" ve "ortak kader topluluğu" kavramları etrafında sunulmaktadır. Çin'in 2023 yılı boyunca yürüttüğü diplomatik faaliyetler, yalnızca ikili ilişkiler üzerinden değil, aynı zamanda çok taraflı forumlar ve bölgesel iş birlikleriyle küresel yönetişime katkı sağlayan bir model olarak temsil edilmektedir. Haberde sıkça geçen "win-win cooperation" (kazan-kazan iş birliği) ifadesi, Çin'in çıkarlarını gözetirken karşı tarafın da kalkınmasına katkıda bulunduğu bir diplomasi anlayışını yansıtmaktadır. Böylece Çin, iş birliğini sıfır toplamlı güç oyunlarının ötesinde, karşılıklı fayda temelinde tanımlamaktadır.

Haber 4. 2023 Media Cooperation Forum on Belt and Road held in Beijing

People's Daily'de yer alan "2023 Media Cooperation Forum on Belt and Road held in Beijing" başlıklı haber ise bu söylemi medya diplomasisi üzerinden işlemektedir. Kuşak ve Yol Girişimi (BRI) kapsamında düzenlenen bu forum, medya aracılığıyla uluslararası ortaklıkların nasıl inşa edildiğini göstermesi açısından dikkat çekicidir. Forumun sloganı olan "Strengthening Media Cooperation for a Brighter Shared Future" ifadesi, yalnızca altyapı ve ticaret iş birliğine değil, aynı zamanda anlatının küresel düzeyde senkronizasyonuna da işaret etmektedir. Çin burada, sadece bir ekonomik ortak değil, aynı zamanda söylemsel bir merkez olarak da kendisini konumlandırmaktadır. BRI bağlamında iş birliği söylemi, ortak kalkınma, kültürel diyalog ve medya aracılığıyla halklar arası iletişimin güçlendirilmesi gibi katmanlarla desteklenmektedir.

Her iki haber, iş birliği ve kalkınma temalarını yalnızca söylemsel düzeyde değil; somut diplomatik ve ekonomik araçlarla ilişkilendirerek inşa etmektedir. Bu söylem, Çin'in barışçıl liderlik vizyonunu özellikle gelişmekte olan ülkelere yönelik "saygıya dayalı ortaklık" vaadiyle pekiştirmektedir. Bu strateji, aynı zamanda Batı'nın müdahaleci politikalarına karşı hegemonya karşıtı bir alternatif olarak konumlandırılmaktadır.

İç politikada bu söylem, Çin halkına küresel ölçekte söz sahibi bir ülkenin yurttaşları oldukları mesajını vermektedir. *CGTN* ve *People's Daily* gibi kaynaklar, dış başarıların iç meşruiyeti artıracağı varsayımıyla hareket etmektedir. Dış politika haberlerinin ulusal gururla ilişkilendirilmesi, iç kamuoyunu rejim etrafında mobilize etmeye hizmet etmektedir.

İş birliği söyleminin medyada süreklilik göstermesi, bu stratejinin sistematik bir propaganda aracına dönüştüğünü ortaya koymaktadır. Çin, bu çerçevede yükselişini barışçıl ve karşılıklı faydaya dayalı bir model olarak sunmakta; küresel düzende alternatif bir normatif çerçeve inşa etmeye çalışmaktadır.

Çin'in Küresel Rolünü Güçlendirme İddiası

Çin medyasında sıkça karşılaşılan temalardan biri olan "küresel liderlik" söylemi, yalnızca mevcut uluslararası düzene entegrasyonla sınırlı bir strateji değil; aynı zamanda bu düzenin yeniden tanımlanması çabasının da bir parçasıdır. Özellikle CGTN ve *People's Daily* gibi devlet destekli medya organlarında, Çin'in dış politikadaki aktif rolü, "sorumlu büyük güç" (responsible major power) konumlandırmasıyla sistematik biçimde inşa edilmektedir. Bu söylem, Çin'in ekonomik gücü, diplomatik girişimleri

ve küresel vizyonunu bir araya getirerek kendisini yalnızca yükselen bir aktör değil, aynı zamanda kural koyucu bir güç olarak sunmasını sağlamaktadır.

Haber 5. China releases document on vision, actions for Belt and Road cooperation in next decade

CGTN'de yayımlanan "China releases document on vision, actions for Belt and Road cooperation in next decade" başlıklı haberde, Çin'in Kuşak ve Yol Girişimi'nin (BRI) ikinci on yılına dair yol haritası sunulmaktadır. Haberde, Çin'in bu küresel girişim üzerinden sadece altyapı yatırımları yapmadığı; aynı zamanda yeni bir uluslararası kalkınma paradigması sunduğu öne çıkarılır. Çin'in "toplumlar arası yakınlaşma", "karşılıklı siyasi güven" ve "sürdürülebilir kalkınma" gibi kavramları dış politikasının merkezine alması, onu klasik güç politikalarından ayrıştıran bir "medeniyet temelli liderlik" vizyonu ile ilişkilendirilmektedir. Buradaki söylem, Çin'in yalnızca ekonomik değil, ahlaki liderlik iddiasını da içermektedir.

Haber 6. Forum held in Laos to boost Belt and Road cooperation

People's Daily'de yer alan "Forum held in Laos to boost Belt and Road cooperation" başlıklı haberde ise Çin'in bölgesel diplomatik etkisi ön plana çıkar. Haberde Çin-Laos ilişkileri üzerinden yürütülen iş birliği, "ortak geleceğe sahip bir toplum" kurma vizyonuyla çerçevelenmektedir. Bu vizyon, sadece iki ülkenin karşılıklı çıkarlarını değil; Asya-Pasifik bölgesinde Çin liderliğinde kurulacak yeni birçok taraflı düzeni ima etmektedir. Çin burada yalnızca ekonomik kaynak sağlayan bir ülke değil; norm üreten, bölgesel entegrasyon öneren, istikrarlı kalkınma modelleri inşa eden bir aktör olarak tanımlanmaktadır. Bu tür bölgesel iş birlikleri, Çin'in yumuşak gücünü tahkim ederken aynı zamanda küresel gücünü de simgeleştirmektedir.

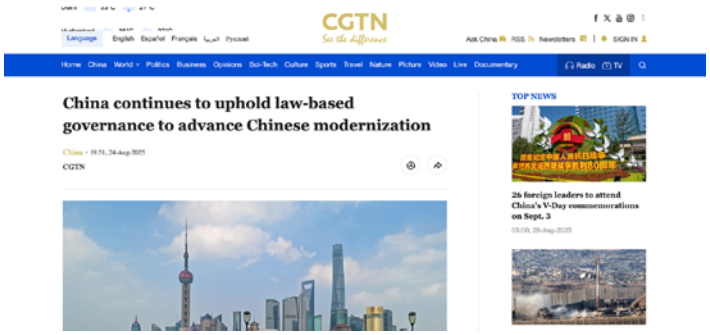
Bu söylem, Batı merkezli küresel düzene alternatif sunan bir stratejinin parçası olarak şekillenmektedir. "Küresel yönetişimde reform" gibi kavramlar, mevcut uluslararası kurumların adil olmadığı iddiasına dayanmaktadır. Çin, özellikle gelişmekte olan ülkelere hitap ederek, karşılıklılık, saygı ve iç işlerine karışmama ilkeleriyle yeni bir düzen önermektedir.

İç politikada ise bu liderlik söylemi, Çin halkına yükselen bir medeniyetin parçası oldukları duygusunu aşılamaktadır. Çin'in uluslararası prestijinin artması, rejim desteğinin içerde meşrulaştırılmasına hizmet etmektedir. "Çin hikâyesini dünyaya anlatmak" söylemi hem dış hem iç kamuoyuna yönelik bütüncül bir iletişim stratejisi olarak sürdürülmektedir.

Çin'in küresel rolünü güçlendirme söylemi, yalnızca diplomatik bir pozisyon değil; aynı zamanda ideolojik bir inşa süreci olarak işlev görmektedir. Medya organları, bu vizyonu sistematik biçimde pekiştirerek Çin'in yön verici bir güç olarak tanınmasını sağlamaya çalışmaktadır.

Yasalarla Haklılaştırma ve Meşruiyet Arayışı

Çin'in medya söyleminde sıkça başvurulan bir strateji, uygulanan politikaların ve alınan kararların hukuki temellere dayandırılarak meşrulaştırılmasıdır. Bu söylem özellikle ulusal güvenlik, sosyal kontrol ve dış eleştirilere verilen tepkiler bağlamında belirginleşmektedir. Hukuk, burada klasik anlamıyla bireysel hakları koruyan bir mekanizma olmaktan çok, devletin istikrarı sağlamaya yönelik teknik ve rasyonel araçları olarak sunulmaktadır. Böylece rejimsel uygulamalar, normatif değil, "yasal gereklilik" olarak kurgulanmaktadır.

Haber 7. China continues to uphold law-based governance to advance Chinese modernization

CGTN'de yayımlanan "China upholds law-based governance to advance Chinese modernization" başlıklı haberde, Çin'in modernleşme hedeflerinin "hukukun üstünlüğü" temelinde ilerletildiği vurgulanmaktadır. Haberde geçen "law-based governance" ve "legal framework for modernization" gibi ifadeler, Çin'in kalkınma stratejisinin yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda yapısal ve kurumsal bir zemin üzerinde ilerlediğini ima etmektedir. Bu söylemde hukuk, toplumsal kontrolü sağlamakla kalmaz; aynı zamanda "rasyonel yönetimin" ve "iyi yönetişimin" sembolü hâline gelmektedir. Böylece yönetim politikalarının teknik boyutu öne çıkarılarak ideolojik yönü görünmez kılınmaktadır

Haber 8. Survey reveals Chinese netizens' top concerns ahead of two sessions

Benzer bir meşruiyet üretme biçimi, *People's Daily*'deki "Survey reveals Chinese netizens' top concerns ahead of two sessions" başlıklı haberde de gözlemlenir. Haberde, Çin halkının en çok önemsediği konular arasında "law-based governance" yer almakta ve bu durum, mevcut yönetsel çerçevenin halk nezdinde desteklendiği şeklinde yorumlanmaktadır. Böylece hukuk temelli yönetişim söylemi sadece devleti savunmak için değil, aynı zamanda toplumsal rıza inşası için de kullanılır. Bu tür içeriklerde, hukukun devletle halk arasında bir "köprü" işlevi gördüğü ima edilir; fakat bu köprü çoğunlukla devletin güvenlik odaklı kararlarını normalleştirmek için inşa edilir.

Bu söylem, özellikle dış eleştirilere verilen tepkilerde belirginleşmektedir. Çin medyası, Batı'da eleştirilen "karşı casusluk yasası" gibi düzenlemeleri "egemenlik hakkı" ve "ulusal güvenliği koruma sorumluluğu" gibi ifadelerle meşrulaştırmaktadır. Böylece dışarıda otoriterlik olarak görülebilecek uygulamalar, iç kamuoyunda hukuki çerçeveyle savunulmaktadır.

Yasalarla meşruiyet inşası, yalnızca siyasal alanla sınırlı kalmamakta; dijital güvenlik, internet denetimi ve veri yönetimi gibi konularda da özgürlük sınırlamalarını "makul ve gerekli" gösterecek biçimde sunulmaktadır. Bu yaklaşım, birey hakları merkezli Batılı hukuk anlayışına karşı, kolektif faydayı önceleyen bir sistem olarak konumlanmaktadır.

Medya organları bu stratejiyi, devlet politikalarının teknik gereklilikler olarak sunulması yoluyla uygulamaktadır. Böylece ideolojik yönler görünmez kılınmakta; devlet kararları ise "zorunlu ve yasal" olarak çerçevelendirilmektedir. Bu durum hem içte rıza üretimine hem de dışarıya yönelik savunmacı bir duruşun inşasına hizmet etmektedir.

Değerler Farkı ve Batı'ya Mesafe

Çin'in medya söyleminde sıkça rastlanan bir başka stratejik tema, Batı ile olan değerler farkının altını çizen ve Çin'in kendine özgü siyasal, kültürel ve yönetsel sistemini öne çıkaran farklılık temelli meşrulaştırma söylemidir. Bu söylem, özellikle Batı'dan gelen eleştirileri "çifte standart", "hegemonik müdahale" veya "kültürel üstünlükçülük" olarak tanımlar ve karşılığında Çin'in kendi sistemini "uygun, etkili ve istikrarlı" olarak sunmaktadır. Böylece Çin, yalnızca eleştirilerden kaçınmaz; aynı zamanda alternatif bir değerler sistemini sahiplenerek öne çıkarmaktadır.

Haber 9. Full text: Proposal of the People's Republic of China on the Reform and Development of Global Governance

CGTN'de yayımlanan "China's security ministry lashes out against US Intelligence Strategy" başlıklı haberde bu söylem doğrudan gözlemlenmektedir. Haberde, ABD'nin istihbarat stratejisi "Soğuk Savaş zihniyeti", "sıfır toplamlı oyun anlayışı" ve "hegemonik mantık" olarak eleştirilmekte; Çin'in yaklaşımı ise "çok taraflılık", "egemenliğe saygı" ve "barışçıl kalkınma" gibi pozitif karşı değerlerle sunulmaktadır. Bu bağlamda Çin'in kendini sadece bir devlet değil, aynı zamanda Batı'ya alternatif bir değer sistemi taşıyıcısı olarak konumlandırdığı açıkça görülmektedir. Buradaki söylem, dış politikada Çin'in yalnızca bir ekonomik aktör değil, aynı zamanda bir medeniyet projesi sunduğu iddiasını taşımaktadır.

Haber 10. China's security ministry lashes out against US Intelligence Strategy by exposing four US dangerous modes of thinking

People's Daily'de yayımlanan "Proposal of the People's Republic of China on the Global Security Initiative (GSI)" başlıklı haber de benzer bir çerçeveye sahiptir. GSI belgesi, Çin'in küresel güvenlik vizyonunu, "ortak, kapsamlı, iş birliğine dayalı ve sürdürülebilir güvenlik" ilkeleri üzerine inşa ederken; aynı zamanda Batı'nın müdahaleci güvenlik yaklaşımlarını dolaylı biçimde eleştirmektedir. Haberde yer alan "non-interference in internal affairs" (iç işlerine karışmama), "sovereignty and territorial integrity" (egemenlik ve toprak bütünlüğü) gibi ifadeler, Çin'in uluslararası ilişkilerde kendi pozisyonunu Batı'nınkine kıyasla daha "meşru" ve "adil" olarak sunma çabasının parçasıdır.

Bu söylem, iç politikada rejime güveni artırmak ve dış tehdit algısını pekiştirmek amacıyla güçlü bir meşruiyet aracı olarak kullanılmaktadır. Çin medyası, Batı'nın eleştirilerini yalnızca siyasi müdahale olarak değil, aynı zamanda kültürel bütünlüğe ve ulusal egemenliğe yönelik bir saldırı biçiminde sunmaktadır. "Bizim yolumuz bize özgüdür" ifadesiyle millî birlik ve kültürel aidiyet vurgusu yapılmaktadır.

Dış politikada ise bu söylem, insan hakları ve ifade özgürlüğü gibi Batılı normlara karşı, "kalkınma hakkı" ve "toplumsal uyum" gibi alternatif değerlerle savunma hattı oluşturmaktadır. Böylece Çin, kendi normatif sistemini Batı ile eşit ya da üstün konumda sunmayı hedeflemektedir.

Değerler farkı ve Batı'ya mesafe söylemi, yalnızca reaktif değil; aynı zamanda alternatif bir dünya görüşü üretmeye yönelik proaktif bir ideolojik yapı olarak kullanılmaktadır. Çin medyası bu söylemi, küresel stratejisinin merkezine yerleştirerek sistemli biçimde kurumsallaştırmaktadır.

Elde edilen bulgular, Çin'in medya stratejisinin yalnızca içerik üretimine değil, aynı zamanda ideolojik süreklilik inşasına dayandığını göstermektedir. Temalar hem ulusal kimlik oluşumuna hem de uluslararası alanda normatif alternatif sunma çabasına hizmet etmektedir. Bulgular, Çin'in medya söyleminin beş ana tema etrafında yapılandığını göstermektedir. "Güvenlik ve İstikrar Vurgusu" teması, kamu düzeni ve kalkınma söylemini ulusal güvenlik çerçevesine yerleştirerek otoriter kontrolü "rasyonel" bir zorunluluk olarak sunmaktadır. Bu durum, Repnikova'nın (2017) Çin'de medyanın devletle olan işbirliğine dayalı karmaşık ilişkisini tanımladığı "danışman gazetecilik" modelini destekler niteliktedir. "İş Birliği ve Ortak Kalkınma Söylemi", çok taraflılık ve karşılıklı fayda ilkeleriyle, özellikle gelişmekte olan ülkelerle ilişkileri meşrulaştırmaktadır. Bu bulgu, Zhao'nun (2008) Çin'in "medya diplomasisi"ni küresel güney ülkelerinde bir yumuşak güç aracı olarak değerlendirdiği çalışmasıyla örtüşmektedir. "Çin'in Küresel Rolünü

Güçlendirme İddiası" teması, Çin'in sadece ekonomik değil, norm koyucu bir aktör olarak sunulduğu, alternatif liderlik modeli öneren bir söylemdir. Bu yapı, "sorumlu büyük güç" kimliğiyle medya tarafından görünür kılınmaktadır. Shambaugh'un (2020) analizleri, Çin'in küresel yönetişimde artan iddiasını medya söylemleri üzerinden yeniden ürettiğini ortaya koyarak bu yönelimi doğrulamaktadır. "Yasalarla Haklılaştırma ve Meşruiyet Arayışı" teması, politikaların hukuki çerçevede sunularak teknikleştirildiği ve ideolojik boyutun gizlendiği bir stratejiyi yansıtmaktadır. Hukuk, bireysel hakların değil; devlet kapasitesinin göstergesi olarak işlev görmektedir. Bu yaklaşım, Brady'nin (2008) "political communication in China" analizlerinde belirttiği gibi, teknikleşmiş otoriter söylemin temel özellikleriyle paralellik taşımaktadır. "Değerler Farkı ve Batı'ya Mesafe" teması ise, Çin'in kendi siyasal sistemini Batı karşısında kültürel olarak özgün ve meşru bir alternatif olarak kurgulama çabasını temsil etmektedir. Bu durum, Callahan'ın (2013) "küresel Çin anlatısı" üzerine yaptığı çalışmada belirttiği milliyetçi söylemle benzerlik taşımakta; içeride kamuoyunu konsolide etme işlevini de yerine getirmektedir.

SONUÇ

Bu araştırma, Çin'in resmi medya organları olan CGTN ve People's Daily üzerinden yayımlanan haber içerikleri aracılığıyla, ülkenin iç ve dış politika söylemlerinin medya yoluyla nasıl temsil edildiğini ve hangi stratejik temalar etrafında inşa edildiğini ortaya koymuştur. Analiz, medya söylemlerinin yalnızca bilgi aktarma işlevi görmediğini; aynı zamanda iç politik meşruiyet üretimi ve dış politik imaj inşası süreçlerinde merkezi bir araç olarak konumlandığını göstermektedir. Bu bağlamda medya, devlet politikalarının pasif bir yansıtıcısı değil; anlam üretim sürecine aktif biçimde katılan ve politik yönelimleri belirli çerçeveler içinde sunan kurucu bir alan olarak işlemektedir.

Elde edilen bulgular, Çin medya söyleminin güvenlik ve istikrar, iş birliği ve ortak kalkınma, küresel rol iddiası, hukuki meşruiyet ve değerler farklılığı eksenlerinde yapılandığını ortaya koymuştur. Bu temalar, birbirinden kopuk anlatılar değil; iç ve dış kamuoyuna yönelik farklı vurgu ve temsil stratejileriyle işleyen bütüncül bir söylem mimarisinin parçalarıdır. İç politikada güvenlik ve toplumsal düzen vurgusu aracılığıyla istikrarın zorunluluğu rasyonelleştirilirken; dış politikada iş birliği, çok taraflılık ve küresel sorumluluk söylemi üzerinden Çin'in uluslararası konumu normatif bir çerçevede meşrulaştırılmaktadır. Böylece medya, bir yandan ulusal birlik ve siyasal istikrar söylemini pekiştirirken, diğer yandan Çin'i alternatif bir küresel aktör olarak konumlandıran bir anlatı üretmektedir.

Analiz ayrıca hukuki çerçeveleme ve teknikleştirme stratejilerinin, politik tercihleri ideolojik tartışma alanından uzaklaştırarak rasyonel ve kaçınılmaz kararlar olarak sunma işlevi gördüğünü göstermektedir. Bu durum, söylemin ideolojik boyutunun görünmez kılınması yoluyla meşruiyet üretildiğine işaret etmektedir. Değerler farklılığı ve Batı'ya mesafe söylemi ise Çin'in siyasal sistemini kültürel özgünlük ve egemenlik ilkeleri üzerinden konumlandırarak hem iç kamuoyunda konsolidasyon sağlamakta hem de dış kamuoyuna yönelik alternatif bir normatif çerçeve sunmaktadır. Bu bağlamda medya söylemi, kimlik inşası, ötekileştirme ve normatif konumlanma süreçlerinin kesişiminde işleyen çok katmanlı bir stratejik iletişim alanı olarak değerlendirilebilir.

Çalışmanın temel katkısı, Çin medya söylemini yalnızca retorik ifadeler düzeyinde değil; yapısal, ideolojik ve işlevsel boyutlarıyla birlikte analiz etmesinde yatmaktadır. İç ve dış politika anlatılarının eş zamanlı olarak üretildiği ve farklı hedef kitlelere uyarlanmış söylem stratejileriyle dolaşıma sokulduğu gösterilmiştir. Bu durum, Çin'in medya stratejisinin bütüncül bir siyasal yönetişim modeliyle bağlantılı olarak ele alınması gerektiğini ortaya koymaktadır. Medya, bu çerçevede yalnızca iletişim politikası değil; rejimin meşruiyet mekanizmasının önemli bir bileşeni olarak işlemektedir.

Araştırma, örneklem kapsamının iki resmi medya organıyla sınırlı olması nedeniyle tüm Çin medya ekosistemine genellenebilir sonuçlar üretme iddiası taşımamaktadır. Bununla birlikte tipik söylem örüntülerini sistematik biçimde analiz ederek açıklayıcı bir çerçeve sunmuş ve iç-dış politika söylemlerinin eş zamanlı inşasına ilişkin analitik bir model önermiştir. Gelecek çalışmaların farklı medya platformlarını (dijital medya, sosyal medya),

kriz dönemlerini ya da karşılaştırmalı ülke örneklerini incelemesi, Çin'in iletişim stratejisinin dönüşümünü daha kapsamlı biçimde ortaya koyabilir.

Sonuç olarak Çin'in resmi medya organlarında üretilen söylemler yalnızca haber metinleri değil; siyasal yönelimleri destekleyen, ideolojik konumlar üreten ve hem ulusal hem uluslararası düzeyde meşruiyet inşa eden stratejik metinlerdir. Bu durum, medya alanını modern otoriter yönetişim biçimlerinin işleyişini anlamak açısından merkezi bir analiz alanına dönüştürmektedir. Çin örneği, söylem ve temsil süreçlerinin iktidar, kimlik ve norm üretimiyle nasıl iç içe geçtiğini göstermesi bakımından önemli bir vaka sunmaktadır.

KAYNAKLAR

Adler, E. (1997). Seizing the middle ground: Constructivism in world politics. *European Journal of International Relations, 3*(3), 319–363. http://dx.doi.org/10.1177/1354066197003003003

Ayna, S. (2026). Çin'in yumuşak güç politikaları ve Türkiye'deki etkileri. *Doğu Asya Araştırmaları Dergisi*. https://dergipark.org.tr/en/pub/dasad/article/1707779

Barnett, M. (1999). Culture, strategy and foreign policy change: Israel's road to Oslo. *European Journal of International Relations, 5*(1), 5–36. http://dx.doi.org/10.1177/1354066199005001001

Basmacı, G. (2024). Yumuşak güç olarak Çin medyası: CGTN Türk örneği. *Asya Studies*. https://dergipark.org.tr/en/pub/asya/issue/89023/1520142

Brady, A.-M. (2009). *Marketing dictatorship: Propaganda and thought work in contemporary China*. Rowman & Littlefield.

Brady, A.-M. ve Yong, H. (2012). Talking up the market: Economic propaganda in contemporary China. A.-M. Brady (Ed.), *China's thought management* (s. 36–56). Routledge.

Callahan, W. A. (2013). *China dreams: 20 visions of the future*. Oxford University Press.

Callahan, W. A. (2015). History, tradition and the China dream: Socialist modernization in the world of great harmony. *Journal of Contemporary China, 24*(96), 983–1001. http://dx.doi.org/10.1080/10670564.2015.1030915

Chan, S. I. ve Song, W. (2020). Telling the China story well: A discursive approach to the analysis of Chinese foreign policy. *Chinese Political Science Review, 5*(3), 417–437. http://dx.doi.org/10.1007/s41111-020-00146-1

Cho, Y. C. ve Hwang, Y. J. (2020). Mainstream IR theoretical perspectives and rising China vis-à-vis the West. *Journal of Chinese Political Science, 25*, 1–21. http://dx.doi.org/10.1007/s11366-019-09620-3

Çömez, A. ve Özgen, N. (2025). Dijital sağlık diplomasisi: Çin Ankara Büyükelçiliği'nin COVID-19 sürecindeki Twitter platformu stratejileri. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. https://dergipark.org.tr/en/pub/cusosbil/article/1586229

Demirtaş, B. ve Koç, H. (2020). Uluslararası medyada sansür ve Çin deneyimi. *Uluslararası İlişkiler ve Medya Çalışmaları*.

Esarey, A. ve Qiang, X. (2011). Digital communication and political change in China. *International Journal of Communication, 5*, 298–316.

Fairclough, N. (1995). *Media discourse*. Edward Arnold.

Foucault, M. (1980). *Power/knowledge: Selected interviews and other writings*. Pantheon Books.

Gitlin, T. (2003). *The whole world is watching: Mass media in the making and unmaking of the new left*. University of California Press.

Gramsci, A. (1971). *Selections from the prison notebooks*. International Publishers.

Guzzini, S. (2000). A reconstruction of constructivism in international relations. *European Journal of International Relations, 6*(2), 147–182. http://dx.doi.org/10.1177/1354066100006002001

Güven, A. (2021). Uluslararası medyada Sincan/Doğu Türkistan haberlerinin çerçevelenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi, 9*(2), 1074–1102. http://dx.doi.org/10.19145/e-gifder.820769

Hall, S. (1982). The rediscovery of ideology: Return of the repressed in media studies. M. Gurevitch vd. (Eds.), *Culture, society and the media* (s. 56–90). Routledge.

Hall, S. (1997). *Representation: Cultural representations and signifying practices*. Sage.

Hopf, T. (1998). The promise of constructivism in international relations theory. *International Security, 23*(1), 171–200. http://dx.doi.org/10.2307/2539267

Jørgensen, K. E. ve Wong, R. (2016). Social constructivist perspectives on China–EU relations. *China, the European Union, and the international politics of global governance*. Palgrave Macmillan.

Langendonk, S. (2020). Discourse power as a means to 'struggle for position': A critical case study of the Belt and Road narrative. *Journal of Chinese Political Science, 25*, 1–21. http://dx.doi.org/10.1007/s11366-019-09649-4

Lee, C.-C., He, Z. ve Huang, Y. (2006). Party-market corporatism, clientelism, and media in Shanghai. *The Harvard International Journal of Press/Politics, 11*(2), 20–41. http://dx.doi.org/10.1177/1081180X06286765

Li, X. (2019). China's dual position in the capitalist world order. *The international political economy of the BRICS*. Routledge. http://dx.doi.org/10.4324/9780429507946-6

Onuf, N. (1998). *The world of our making: Rules and rule in social theory and international relations*. University of South Carolina Press.

Önal, B. (2020). Çin'in kültürel diplomasisi: Konfüçyüs

Enstitüleri'nin rolü ve eleştiriler. *International Journal of Politics and Security*. https://dergipark.org.tr/en/pub/ijps/issue/54281/753100

Özdoğru, E. N. (2021). Yabancı ülkelerin ürettikleri COVID-19 aşısı bağlamında Türkiye'ye yönelik propaganda ve algı yönetimi faaliyetleri. *Türkiye Mesleki ve Sosyal Bilimler Dergisi*. https://dergipark.org.tr/en/pub/jovosst/article/957612

Öztürk, S. E. ve İçener, Z. Ç. (2023). COVID-19 pandemisi döneminde kamu diplomasisi ve ulus markalama: Çin ve Türkiye'nin maske diplomasisi. *Liberal Düşünce Dergisi*. http://dx.doi.org/10.36484/liberal.1148073

Repnikova, M. (2017). *Media politics in China: Improvising power under authoritarianism*. Cambridge University Press.

Rosyidin, M. (2019). The Dao of foreign policy: Understanding China's dual strategy in the South China Sea. *Contemporary Security Policy*.

Ruiz Casado, J. A. (2024). The interaction between global privilege and the discursive construction of the "China threat". *Journal of Asian Security and International Affairs*. http://dx.doi.org/10.1177/23477970241231345

Shambaugh, D. (2007). China's propaganda system: Institutions, processes and efficacy. *The China Journal, 57*, 25–58. http://dx.doi.org/10.1086/tcj.57.20066240

Shambaugh, D. (Ed.). (2020). *China and the world*. Oxford University Press.

Stockmann, D. (2013). *Media commercialization and authoritarian rule in China*. Cambridge University Press.

Tong, J. (2009). Press self-censorship in China. *Journalism Studies, 10*(3), 389–404. http://dx.doi.org/10.1080/14616700802580510

Üngör, Ç. (2022). *Çin, oyunu Türkiye'nin medya kurallarına göre oynuyor*. Carnegie Endowment for International Peace.

van Dijk, T. A. (1998). *Ideology: A multidisciplinary approach*. Sage.

van Dijk, T. A. (2005). Discourse and manipulation. *Discourse & Society, 17*(3), 359–383. http://dx.doi.org/10.1177/0957926506060250

Wagle, T. P. (2025). Media discourse and regional cooperation: The 2024 Chinese Two Sessions in the lens of Nepali journalism. *Journal of Media Horizons, 6*(3), 929–938.

Wendt, A. (1992). Anarchy is what states make of it. *International Organization, 46*(2), 391–425. http://dx.doi.org/10.1017/S0020818300027764

Wendt, A. (1999). *Social theory of international politics*. Cambridge University Press.

Yang, L. ve Yang, H. (2025). Aggressive journalistic questioning and China's "wolf warrior diplomacy". *The China Quarterly*, 1–18.

Yılmaz, A. (2021). Çin'in medya temsilleri üzerine eleştirel bir inceleme. *İletişim Araştırmaları Dergisi*.

Zhang, Y. (2015). China and the struggle for legitimacy of a rising power. *The Chinese Journal of International Politics*, 301–322.

Zhao, Y. (2008). *Communication in China: Political economy, power, and conflict*. Rowman & Littlefield.

Zhu, Y. (2021). *Media power and its control in contemporary China: The digital regulatory regime, national identity, and global communication* [Doktora tezi, University of Glasgow].